

Raad van State
afdeling Wetgeving

Advies 74.948/16 van 18 december 2023 over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot vaststelling van de modaliteiten voor de verlening of de intrekking van de machtiging bedoeld in artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat met betrekking tot het leggen en exploiteren van pijpleidingen in het Belgische deel van de Noordzee'

Op 24 november 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Noordzee verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot vaststelling van de modaliteiten voor de verlening of de intrekking van de machtiging bedoeld in artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat met betrekking tot het leggen en exploiteren van pijpleidingen in het Belgische deel van de Noordzee'.

Het ontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 12 december 2023. De kamer was samengesteld uit Pierre Lefranc, staatsraad, voorzitter, Toon Moonen en Tim Corthaut, staatsraden, Jan Velaers en Johan Put, assessoren, en Wim Geurts, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne Carton, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Tim Corthaut, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 december 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

Strekking van het ontwerp

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit stelt regels vast die gelden voor pijpleidingen bedoeld in artikel 4, eerste lid, eerste en tweede streepje, van de wet van 13 juni 1969 'inzake de exploratie en de exploitatie van de niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat'.

Het ontwerp bepaalt de pijpleidingen die onder het toepassingsgebied van het te nemen besluit vallen (artikel 2 van het ontwerp), stelt de toepasselijke regels vast in functie van de eventuele toepasselijkheid van andere wetgeving, met name de wet van 12 april 1965 'betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen' en de wet van 11 juli 2023 'betreffende het vervoer van waterstof door middel van leidingen' (artikelen 3 en 4), onderwerpt de in artikel 2 bedoelde pijpleidingen aan de veiligheidsvereisten die van toepassing zijn op vervoersinstallaties in uitvoering van artikel 17 van de wet van 12 april 1965 (artikel 5) en machtigt de Koning om af te wijken van de in artikel 5 bedoelde veiligheidsvereisten (artikel 6).

De regeling treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad* (artikel 7).

Artikel 8 belast de minister bevoegd voor de Noordzee en de minister bevoegd voor Energie, ieder wat hem betreft, met de uitvoering van het ontworpen besluit.

Rechtsgrond

3.1. Zoals blijkt uit de aanhef, wordt voor het ontwerp rechtsgrond gezocht in de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning (artikel 108 van de Grondwet), gelezen in samenhang met artikel 4 van de wet van 13 juni 1969.

De voormelde wettelijke bepaling luidt:

"Voor het leggen van kabels of pijpleidingen

- die in de territoriale zee of het nationaal grondgebied binnenkomen
- of die geplaatst of gebruikt worden in het kader van de exploratie van het continentaal plat, de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen daarvan of van de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties of inrichtingen die onder Belgische rechtsmacht vallen is een machtiging vereist die wordt verleend of ingetrokken volgens de regels die de Koning bepaalt.

Voor pijpleidingen moet het tracé door de Koning goedgekeurd worden rekening houdend met de exploratie van het continentaal plat en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen daarvan.

De Koning kan bijkomende maatregelen opleggen om verontreiniging door pijpleidingen te voorkomen, verminderen, of bestrijden."

Die bepaling biedt op zich afdoende rechtsgrond voor alle artikelen van het ontwerp, onder voorbehoud van hetgeen hierna wordt gesteld.

3.2. Gevraagd of er voor wat betreft de veiligheidsvereisten (artikelen 5 en 6 van het ontwerp) niet bijkomend dient te worden gesteund op een andere rechtsgrond, stelde de gemachtigde:

"Veiligheid hangt nauw samen met de vergunning. Artikel 4, laatste lid van de wet van 13 juni 1969 bepaalt dat de 'Koning bijkomende maatregelen kan opleggen om verontreiniging door pijpleidingen te voorkomen, verminderen of bestrijden.' De genomen bepalingen omtrent veiligheid kunnen dan ook worden geacht hieronder te vallen, daar deze onder meer het voorkomen van lekken tot doel hebben."

3.2.1. In het licht van die toelichting kan in beginsel worden aangenomen dat de artikelen 5 en 6 van het ontwerp rechtsgrond vinden in de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Koning beschikt, gelezen in samenhang met artikel 4, derde lid, van de wet van 13 juni 1969. Artikel 5 van het ontwerp vindt, naast de voormelde grondwettelijke bepaling en wettelijke bepaling, bijkomend rechtsgrond in het in die bepaling vermelde artikel 17 van de wet van 12 april 1965 en in artikel 7 van de wet van 11 juli 2023,(1) zij het slechts voor de pijpleidingen die stoffen vervoeren die onder die wetten vallen.

3.2.2. Het internationaalrechtelijk kader versterkt het argument dat de Koning op basis van artikel 4, derde lid, van de wet van 13 juni 1969, gelezen in samenhang met de algemene uitvoeringsbevoegdheid, gemachtigd is om ook voor de overige pijpleidingen bijkomende veiligheidsmaatregelen op te leggen, namelijk als een manier om verontreiniging door pijpleidingen te voorkomen. Zoals blijkt uit de memorie van toelichting bij de wet van 22 april 1999 'betreffende de exclusieve economische zone van België in de Noordzee', waarvan artikel 30 het voormeld artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 heeft vervangen, is artikel 4 van de wet van 13 juni 1969 geïnspireerd op

artikel 79 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, gedaan te Montego Bay op 10 december 1982(2) (hierna: het Zeerechtverdrag).(3) Artikel 79 van het Zeerechtverdrag luidt:

“1. Alle staten zijn gerechtigd onderzeese kabels en pijpleidingen op het continentale plat te leggen, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

2. Onder voorbehoud van zijn recht redelijke maatregelen te nemen voor de exploratie van het continentale plat en de exploitatie van de natuurlijke rijkdommen daarvan en het voorkomen, verminderen en bestrijden van verontreiniging door pijpleidingen, mag de kuststaat het leggen of het onderhoud van onderzeese kabels of pijpleidingen niet belemmeren.

3. Het tracé van de pijpleidingen die op het continentale plat worden gelegd, is onderworpen aan de toestemming van de kuststaat.

4. Niets in dit deel doet afbreuk aan het recht van de kuststaat voorwaarden te stellen voor kabels of pijpleidingen die zijn gebied of territoriale zee binnenkomen, of aan zijn rechtsmacht over kabels en pijpleidingen, aangelegd of gebruikt in verband met de exploratie van zijn continentale plat of de exploitatie van de rijkdommen daarvan of de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen die zich onder zijn rechtsmacht bevinden.

5. Bij het leggen van onderzeese kabels of pijpleidingen houden de staten naar behoren rekening met reeds aanwezige kabels of pijpleidingen. Inzonderheid dienen de mogelijkheden voor het herstellen van bestaande kabels en pijpleidingen niet te worden aangetast.”

Het begrip “verontreiniging” is niet gedefinieerd in het Zeerechtverdrag. Wel wordt het begrip “verontreiniging van het mariene milieu” gedefinieerd als “de rechtstreekse of niet-rechtstreekse inbrenging door de mens van stoffen of energie in het mariene milieu, met inbegrip van de riviermonden, die schadelijke gevolgen heeft of naar alle waarschijnlijkheid zal hebben zoals schade aan de levende rijkdommen en de mariene flora en fauna, gevaar voor de gezondheid van de mens, belemmering van de activiteiten op zee, met inbegrip van het vissen en andere rechtmatige soorten gebruik van de zee, aantasting van de kwaliteit van het zeewater in verband met het gebruik ervan en vermindering van de recreatieve waarde van dit milieu” (artikel 1, lid 1, 4, van het Zeerechtverdrag).

Daaruit volgt dat de beoogde veiligheidsmaatregelen in essentie samenvallen met maatregelen om “verontreiniging” in de zin van artikel 4, derde lid, van de wet van 13 juni 1969 te voorkomen en er dus ook voldoende rechtsgrond is voor de artikelen 5 en 6 van het ontwerp wat de pijpleidingen betreft die niet onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen.

Bevoegdheid

4. De federale overheid is *ratione loci* residuair bevoegd voor de regelgeving inzake de pijpleidingen in de territoriale zee en kan zich voor de pijpleidingen die onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen ook beroepen op haar materiële energiebevoegdheden voor de grote infrastructures voor het vervoer, bedoeld in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, c), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

Wel moet erop gewezen worden dat de regulering door de federale overheid van pijpleidingen in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen, in het bijzonder in het geval die pijpleidingen niet onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen en vervolgens ook aan land komen in België, een belangrijke invloed kan hebben op de mogelijkheid voor de gewesten om invulling te geven aan hun bevoegdheden inzake milieubescherming en de eigen bevoegdheden inzake energie. De federale overheid dient daar rekening mee te houden bij haar bevoegdheidsuitoefening, die in overeenstemming moet zijn met het evenredigheidsbeginsel en het beginsel van de federale loyaleit.

De uitoefening van de federale bevoegdheden in de Belgische zeegebieden mag voorts geen afbreuk doen aan de uitdrukkelijk aan de deelstaten toegewezen bevoegdheden in de Belgische zeegebieden, aan de uitoefening door de deelstaten van hun volle bevoegdheid op hun respectieve grondgebied of aan de uitoefening van de materiële bevoegdheden van de deelstaten in het kader van de internationale samenwerking.(4)

Voorafgaande vormvereisten

5. Artikel 5 van het ontwerp stelt bij verwijzing veiligheidseisen vast die beschouwd kunnen worden als technische voorschriften, die overeenkomstig artikel 5, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 ‘betreffende een

informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij' onverwijld aan de Europese Commissie moeten worden meegegeeld.

Er kan in dit verband worden verwezen naar advies 60.418/3 van 9 januari 2017 over een ontwerp dat geleid heeft tot het koninklijk besluit van 19 maart 2017 'betreffende de veiligheidsmaatregelen inzake de oprichting en de exploitatie van installaties voor vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen'. Dat ontwerp vond rechtsgrond in artikel 17 van de wet van 12 april 1965. Destijds werd een aanmelding overeenkomstig richtlijn (EU) 2015/1535 gedaan bij de Europese Commissie.

In dit verband verzocht om mee te delen of ook voor het voorliggend ontwerp nog een dergelijke aanmelding zal gebeuren, stelde de gemachtigde:

"Richtlijn 2015/1535 is van toepassing op producten en diensten van de informatiemaatschappij, niet op diensten in het algemeen.

Artikel 1 van de richtlijn definieert inderdaad een dienst als:

"dienst': elke dienst van de informatiemaatschappij, dat wil zeggen elke dienst die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van een afnemer van diensten wordt verricht.'

Het vervoer via pijpleidingen, met name een andere dienst dan een dienst van de informatiemaatschappij, valt dus niet binnen het toepassingsgebied van de richtlijn. Daarom zijn de vergunningsregels in het kader van de Gaswet nooit onderworpen geweest aan kennisgeving overeenkomstig voornoemde richtlijn. De verplichtingen in het voorliggende ontwerp-KB hebben met name noch betrekking op industrieel vervaardigde producten, noch op diensten van de informatiemaatschappij in de betekenis van richtlijn 2015/1535.

Wat de veiligheidsvoorschriften betreft die zijn vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 19 maart 2017 betreffende de veiligheidsmaatregelen inzake de oprichting en de exploitatie van installaties voor vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, gaat het in feite vooral om voorschriften voor de oprichting of de exploitatie van de vervoersinstallaties. Ze regelen op geen enkele manier de productie of het op de markt brengen van producten. Sommige van deze regels leggen eenvoudigweg (vaak minimale) eigenschappen vast om de componenten te kiezen (bijvoorbeeld de sterkte van het metaal van de buizen die worden samengevoegd tot pijpleidingen) als ze moeten worden gebruikt voor een bepaald doel, voor een bepaalde dienst, namelijk vervoer via pijpleidingen. Deze regels, die van toepassing zijn op de keuze van componenten voor de installaties, zijn in feite altijd gebaseerd op internationale normen.

Artikel 1, paragraaf 1, f) definieert technisch voorschrift als volgt:

'f) technisch voorschrift: een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die de jure of de facto moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat, alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden.'

Artikel 5, paragraaf 1, RL 2015/1535 bepaalt inzake de mededeling aan de Commissie als volgt (eigen onderlijning):

'1. Onverminderd artikel 7 delen de lidstaten de Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift mee, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan. Zij geven de Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken.'

Ondanks deze twijfel over de noodzaak tot melding overeenkomstig Richtlijn 2015/1535 werd in 2016 besloten om, met het oog op een maximale rechtszekerheid, toch het ontwerp van koninklijk besluit (dat het koninklijk besluit van 19 maart 2017 zal worden) en de daarvan afgeleide technische codes te notificeren. Drie van deze codes zijn in 2021 herzien en toen ook opnieuw genotificeerd. De documenten met betrekking tot al deze notificatie zijn bijgevoegd. Er zijn nooit opmerkingen of vragen van de Commissie of een lidstaat over deze notificaties geweest.

Gezien de hierboven vermelde elementen en het feit dat het ontwerp koninklijk besluit geen nieuwe veiligheidsregels toevoegt, en het koninklijk besluit van 19 maart 2017 dus niet wijzigt, achten wij het niet nodig om dit ontwerp van koninklijk besluit aan te melden overeenkomstig Richtlijn 2015/1535.”

Volgens artikel 1, lid 1, f), eerste alinea, van richtlijn (EU) 2015/1535 moet onder technisch voorschrift worden verstaan “een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die *de jure* of *de facto* moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden”.

Aangezien uit de ontworpen regeling voortvloeit dat het toepassingsgebied van het koninklijk besluit van 19 maart 2017 inzake veiligheidsvereisten voor bepaalde pijpleidingen wordt uitgebreid,(5) moet dat vereiste worden beschouwd als een bestuursrechtelijke bepaling die minstens *de facto* moet worden nageleefd voor de vervaardiging of het gebruik van de pijpleidingen in kwestie. Uit de omstandigheid dat de Europese Commissie en andere lidstaten in het verleden niet hebben gereageerd op een aanmelding, volgt niet dat de stellers van het ontwerp voor toekomstige wijzigingen of uitbreidingen van het toepassingsgebied van die eerder aangenomen regeling van de verplichting tot aanmelding zijn vrijgesteld. Dat het koninklijk besluit van 19 maart 2017 niet louter strekt tot de integrale omzetting van een internationale of Europese norm, blijkt voorts alleen al uit het verslag aan de Koning bij dit besluit, waar wordt verwezen naar technische normen.(6)

Uit het voorgaande volgt dat de goedkeuring van het ontwerp slechts kan plaatsvinden nadat de wachtermijn van drie maanden voorzien in artikel 6, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535 is gerespecteerd.

Onderzoek van de tekst

Aanhef

6. Gelet op wat hoger is gesteld bij de rechtsgrond, dient in de aanhef bijkomend te worden verwezen naar artikel 17 van de wet van 12 april 1965 en artikel 7 van de wet van 11 juli 2023.

Artikel 1

7. Er valt op te merken dat de wet van 13 juni 1969 geen definitie omvat van het begrip “pijpleiding” en dat de invulling van dit begrip bij artikel 1, 1°, van het ontwerp tot rechtsonzekerheid aanleiding geeft. Zo deelde de gemachtigde bijvoorbeeld mee dat het begrip “gas” in de zin van de definitie van artikel 1, 1°, van het ontwerp in ruimere zin moet worden begrepen dan de definitie van “gas” in artikel 1, 1°, van de wet van 12 april 1965. De gemachtigde stelde daarbij voor om een andere definitie in te voegen in het ontwerp:

“De term gas hier is ruimer dan deze in de wet van 12 april 1965. Waar de wet van 12 april 1965 spreekt over “elke brandstof” en dus gedefinieerd wordt als brandbaar, gaat het in dit besluit over alle gassen, zowel brandbare als niet-brandbare. Ter verduidelijking kan hiervoor een artikel 1, 7° ingevoegd worden luidende: “gas: elke product dat bij omgevingstemperatuur en -druk gasvormig is.”

De door de gemachtigde voorgestelde definitie geeft echter aanleiding tot interpretatiemoeilijkheden (zo rijst bijvoorbeeld de vraag welke temperatuur de relevante “omgevingstemperatuur” is).(7) Ook de draagwijdte van het begrip “vloeistof” vermeld in artikel 1, 1°, van het ontwerp kan voorts leiden tot rechtsonzekerheid. Dit begrip heeft in het gewone spraakgebruik een ruime betekenis, waardoor ook bijvoorbeeld drinkbaar water als een vloeistof beschouwd wordt. Het is onduidelijk of ook dergelijke vloeistoffen worden beoogd.

Het verdient aanbeveling om artikel 1 aan te vullen met adequate definities van die begrippen.

Artikel 4

8. Overeenkomstig artikel 4 van het ontwerp zijn, voor de pijpleidingen die vallen onder het toepassingsgebied van artikel 4 van de wet van 13 juni 1969, maar niet onder het toepassingsgebied van de wet van 12 april 1965 of de wet van 11 juli 2023, de modaliteiten (lees: nadere regels) van toepassing die gelden voor de verlening of de intrekking van de machtigingen voor de vervoersinstallaties die vallen onder het toepassingsgebied van de artikelen 3 en 4 van de wet van 12 april 1965, “met als enige verschil dat de minister altijd als de Koning moet worden gelezen”.

Een regeling waarbij de Koning bepaalt dat wettelijke bepalingen in een bepaalde zin moeten “worden gelezen” om overeenkomstig van toepassing te kunnen zijn dient te worden vermeden. Er kan beter voorzien worden in een autonome regeling. Op die manier wordt ook vermeden dat schijnbaar irrelevante vormvoorschriften, zoals de raadpleging van de aardgasvervoersnetbeheerder (artikel 3, tweede lid, van de wet van 12 april 1965) voor pijpleidingen die niet onder de wetten van 12 april 1965 en 11 juli 2023 vallen, door verwijzing van toepassing worden gemaakt.

Artikel 6

9. In artikel 6 van het ontwerp is voorzien in een mogelijkheid voor de Koning om individuele afwijkingen(8) van de in artikel 5 bedoelde algemene veiligheidsvereisten toe te staan op basis van de criteria “risico’s die de pijpleiding in kwestie inhoudt wegens haar ligging in zee en/of het vervoerde product”. In het verslag aan de Koning wordt in dit verband verwezen naar niet-ontvlambare stoffen.

Gevraagd of nader kan worden toegelicht wat de criteria “wegens haar ligging in zee en/of het vervoerde product” precies inhouden, stelde de gemachtigde:

“De veiligheidsregeling is zinvol in de meeste van zijn maatregelen, bijvoorbeeld in termen van het verbod op verankering in de buurt van leidingen of van de drukweerstand. Het gaat dan ook eerder om een geval waarbij een veiligheidsmaatregel te zwaar of overbodig kan geacht worden gezien de aard van het vervoerd product.

In het geval van stikstof bijvoorbeeld, dat noch ontvlambaar noch giftig noch gevaarlijk voor het milieu is en dus minder risico inhoudt in geval van een lek, is het echter denkbaar dat er minder voorzorgsmaatregelen nodig zijn, bijvoorbeeld op het gebied van patrouilles of lekdetectie.”

Het verdient aanbeveling om in plaats van de Koning te machtigen om af te wijken van de vermelde veiligheidsregels te expliciteren dat de Koning die veiligheidsregels kan verstrengen, versoepelen of aanvullen. Er kunnen zich immers ook situaties voordoen waarbij specifieke bijkomende of strengere veiligheidsvoorschriften moeten worden vastgesteld die niet gelden aan land.

Mede in het licht van artikel 23 van de Grondwet zal de Koning bij het uitoefenen van die delegatie bovendien gepast rekening moeten houden met het voorzorgsprincipe, zoals dat door internationale instrumenten zoals het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 ‘inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan’ (OSPAR-verdrag) wordt opgelegd.(9)

Artikel 6 van het ontwerp moet in het licht van het voorgaande aan een nieuw onderzoek worden onderworpen.

Artikel 7

10. Gevraagd wat de verantwoording is om te voorzien in een inwerkingtreding op de dag van de bekendmaking, antwoordde de gemachtigde:

“Er is geen reden om de onmiddellijke inwerkingtreding te voorzien. Deze bepaling zal dan ook geschrapt worden waardoor de standaardtermijn van 10 dagen na publicatie zal gelden voor de inwerkingtreding van het voorliggend besluit.”

Met die aanpak kan worden ingestemd.

De Griffier,
Wim GEURTS

De Voorzitter,
Pierre LEFRANC

Nota’s

(1) Overeenkomstig artikel 7 van de wet van 11 juli 2023 zijn de artikelen 17 en 17/1 van de wet van 12 april 1965 van toepassing op installaties waarvoor een waterstofvervoersvergunning is toegekend.

(2) Aan dit verdrag is instemming verleend bij wet van 18 juni 1998 ‘houdende instemming met het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, gedaan te Montego Bay op 10 december 1982 en de Overeenkomst inzake de tenuitvoerlegging van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee van 10 december 1982, gedaan te New York op 28 juli 1994’.

(3) *Parl.St.* Kamer 1998-99, nr. 1902/1, 14.

(4) Adv.RvS 71.158/1 van 13 mei 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 11 december 2022 ‘ter bescherming van het marien milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden’, opmerking 3.

(5) De gemachtigde verklaarde in dit verband: “(...) het KB 19 maart 2017 was tot voor kort enkel van toepassing op pijpleidingen (vervoersinstallatie) voor het vervoer van producten die onder de gaswet vallen, met dit KB wordt beoogd om de bepalingen van het KB

19 maart 2017 van toepassing te verklaren op alle offshore pijpleidingen (ongeacht het product dat vervoerd wordt) overeenkomstig artikel 4 wet van 13 juni 1969". Zie in dit verband de bespreking hoger *sub* 3.

(6) Er wordt verwezen naar "NBN EN.1594, NBN EN.12007, NBN EN.12186, NBN EN.12583 en NBN EN.14161".

(7) Vgl. met de definitie van "gas" in artikel 1, 1°, van de wet van 12 april 1965, namelijk "elke brandstof die gasvormig is bij een temperatuur van 15 graden Celsius en onder een absolute druk van 1,01325 bar".

(8) Er wordt in de tekst van artikel 6 immers verwezen naar "de pijpleiding in kwestie".

(9) Zie artikel 2, lid 2, *a*), van het OSPAR-verdrag, dat volkomen uitwerking heeft overeenkomstig de wet van 11 mei 1995 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, Bijlagen I, II, III en IV, en de Aanhangsels 1 en 2, gedaan te Parijs op 22 september 1992'.